

Informace o činnosti ÚSTR za období od 23. 1. do 13. 2. 2015

Konference, semináře a přednášky

- Připravuje se konference *VELEHRAD VÁS VOLÁ! Vliv Helsinské deklarace na rozvoj aktivit církvi ve středoevropském prostoru*, která proběhne ve dnech 10. – 12. 6. 2015 na Velehradě a konference *Roky 1963 – 1967 v Československu*, která proběhne 20. – 21. 5. 2015 v prostorách archivu v Českých Budějovicích. V současné době probíhá rozesílka Call for Abstracts, příprava smluv o spolupráci a rozebíhají se propagační aktivity v ČR i v zahraničí.
- **29. 1. 2015, Pavel Zeman**, diskuze nad publikací *Pamětní kniha. 294 hrdinů a obětí heydrichiády popravených v Mauthausenu*. Pamětní kniha připomíná tragický osud 294 spolupracovníků a příbuzných parašutistů operačních skupin Anthropoid, Bivouac, Silver A, Out Distance a Intransitive, kteří byli za pomoc odboji zastřeleni v koncentračním táboře Mauthausen. O práci na knize přišli pohovořit její autoři Jaroslav Čvančara, Vojtěch Šustek a Vlastislav Janík. Zúčastnilo se 45 osob.
- **5. 2. 2015, O. Matějka, M. Blaive**, vědecký seminář. S přednáškou *Cenzurní mechanismy v české vědě za normalizace: Orwellův „Velký bratr“ nebo Tolkienovo „Okno, které nikdy nespí“* vystoupila členka Vědecké rady ÚSTR Libora Oates-Indruchová.

V uplynulém období prezentovalo 7 zaměstnanců ÚSTR na tematických přednáškách, seminářích a konferencích:

- **Muriel Blaive**
 - přednáška: „Biopower and Geopolitics: Social and Medical Practices of Childbirth in Communist Czechoslovakia and in the US“ na konferenci „Medicine and Public Health in the USSR and the Eastern Bloc 1945-1991, Paříž, Francie
- **František Stárek**
 - veřejná debata k filmu: “Pavel Wonka se zavazuje” (režie Rudinská), Městská knihovna, Praha 1,
 - přednáška a beseda: „Samizdat proti totalitě“, Gymnázium, Turnov,
 - přednáška s projekcí filmů v pořadu „Cáry starých filmů“, Klub Stará smrt, Turnov,
- **Ladislav Kudrna**
 - přednáška: „Josef Bryks, vězeň dvou totalitních režimů“ v rámci akce Den Josefa Brykse, kino Metropol, Olomouc,

- **Dita Jelínková**
 - přednáška: „Česká šlechta v protektorátu pod tlakem okupačních úřadů“ pro veřejnost v rámci výstavy: „Ve znamení tří deklarací. Šlechta v letech nacistického ohrožení českého státu“, Východočeské muzeum Pardubice,
- **Milan Bárta**
 - referát: „Outline of the cooperation of the Ministry of Interior of the Czechoslovak Socialist Republic with the security forces of the Soviet bloc during the Normalization“ na mezinárodní konferenci: „Cooperation and Conflicts among the Security Services in the Soviet Bloc“, Budapešť, Maďarsko,
- **Petr Blažek**
 - diskuze: „Kauza Wonka ve světle (ne)vyrovnávání se s minulostí u nás“, Městská knihovna Praha, viz <http://www.mlp.cz/cz/akce/e13916-kaucha-pavel-wonka/>
- **Jaroslav Rokoský**
 - přednáška: „Češi, Němci a konec války 1945“ pro studenty Gymnázia T. G. Masaryka a veřejnost v rámci cyklu „Café Nobel“, Litvínov,

Výstavy

- Do 1. 2. 2015 probíhala na zámku Loučeň výstava *Ve znamení tří deklarací*. 4. 2. byla tato výstava převezena a instalována v prostorách Pardubického zámku (Východočeské muzeum v Pardubicích), kde bude umístěna do 22. 3. Vernisáž této výstavy proběhla v pátek 6. 2.
- Dne 29. 1. 2015 proběhla deinstalace a převoz výstavy *Králové Šumavy* z rakouského města Bad Leonfelden. Výstava bude 17. 2. 2015 instalována v Městském muzeu Klatovy, kde bude přístupná do konce dubna. Vernisáž proběhne 23. 2. 2015. Dále je v jednání umístění této výstavy opět na rakouské straně hranice během května a června na zámku Weitra.
- V galerii Litevské komise pro UNESCO ve Vilniusu probíhá od 21. 1. do 23. 2. 2015 výstava *Hlasy svobody*.
- Společně s velvyslanectvím ČR v Tallinu v současnosti připravujeme několik umístění výstavy *Praha objektivem tajné policie* v Estonsku na druhou polovinu roku 2015 – jednáme s Muzeem okupace v Tallinu, Muzeem KGB v Tartu.
- Pro festival Mene Tekel 2015 se připravuje společně s Národním muzeem panelová výstava pojednávající o životě svobodných matek v normalizačním Československu. Výstava bude od 23. 2. 2015 umístěna v prostorách františkánského kláštera při kostele Panny Marie Sněžné na Jungmannově náměstí v Praze.
- Ve spolupráci s Městskou částí Praha 3 a VHÚ pracujeme na přípravách outdoorové výstavy k výročí ukončení 2. světové války. Tato výstava bude probíhat v ulicích Prahy 3 v termínu od 5. 5. do 5. 6. 2015.

- **8. – 23. 1. 2015, Petr Blažek**, výstava: *Jan Palach '69* ve spolupráci ÚSTR, ABS, Národní muzeum, FF Univerzity Karlovy v Praze, Stará radnice Náměšť nad Oslavou, blíže
<http://www.namestnosl.cz/kalendar.php?akce=akce&idakce=1452a>
<http://www.janpalach.cz/cs/default/archiv/vystavauvod>
- **15. 1. – 28. 2. 2015, Martin Jindra**, výstava *Církev československá (husitská) v protinacistickém odboji*, Nové Město nad Metují,

Publikační činnost

Periodika, sborníky, informační brožury

- Připravuje se **Paměť a dějiny I/2015**
- Probíhá příprava odborného časopisu **Securitas Imperii I/2015**

Knížní publikace

- Probíhají předtiskové korektury kolektivní monografie **Rok 1954 – 1962 v Československu**
- Probíhá zlom publikace vzpomínek **F. Poláka na pobyt v GULAGu** (editorem **A. Hradílek**)
- Probíhá zlom publikace **JINDRA, M. Česká pravoslavná eparchie v letech 1938 – 1945**
- Probíhají redakční práce na publikaci **VODIČKOVÁ, S.(ed.): Ohlasy perzekuce církve v Československu na vlnách Vatikánského rádia (1947 – 1961)**
- Probíhají přípravy vydání polského překladu publikace **PAZDERKA, Josef: Invaze 1968. Ruský pohled**. Překlad vyjde ve spolupráci s IPN.
- Probíhají přípravy vydání ruského překladu publikace **HRADILEK, Adam: Za vaši a naši svobodu**. Překlad vyjde ve spolupráci s nakladatelstvím TORST a sdružením Memorial.
- Probíhají přípravy vydání ruského překladu publikace **PAZDERKA, Josef: Invaze 1968. Ruský pohled**. Překlad vyjde ve spolupráci s nakladatelstvím TORST a sdružením Memorial.
- Na základě finanční podpory Ministerstva kultury na překlad české literatury vzniká rumunská, německá a francouzská mutace komiksové knihy **Ještě jsme ve válce**. V současné době probíhají finální fáze překreslování do cizích jazyků, kniha bude publikována formou elektronické aplikace v březnu 2015.

V uplynulém období publikovalo v souvislosti se svými projekty 12 zaměstnanců:

- **Petr Blažek, Jaroslav Pažout a kol.**
 - edice dokumentů: „Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných 1978-1989“
výsledek projektu Libri prohibiti,
- **Dita Jelínková**
 - text: „You want to rob me... Property persecution of Adolf Schwarzenberg during and after the War“, pro periodikum Behind the Iron Curtain,
- **Stanislav Kokoška**
 - text: „Rok 1943 v Protektorátu Čechy a Morava“ ve sborníku: „Válečný rok 1943 v okupované Evropě a v Protektorátu Čechy a Morava“, ÚSTR,
- **Ladislav Kudrna, František Stárek**
 - text: „Jak vznikala 'druhá' kultura. Underground v rané normalizační éře Československé socialistické republiky“, Fakta & svědectví 12/2014,
- **Jan Machala**
 - text: „Účast židovských vojáků v československých jednotkách na východě v roce 1943“ ve sborníku: „Válečný rok 1943 v okupované Evropě a v Protektorátu Čechy a Morava“, ÚSTR,
- **Jaroslav Najbert**
 - text: „Memoria Polička“ v novinách občanům města Poličky a okolí Jitřenka 2/2015,
- **Jaroslav Pinkas**
 - text: „Obrazy války. Poznámky k jednomu didaktickému projektu“ ve sborníku: „Válečný rok 1943 v okupované Evropě a v Protektorátu Čechy a Morava“, ÚSTR,
- **Jaroslav Pinkas, Tereza Selmbacherová**
 - text: „Československo 1938-1989. Využití počítačové simulace pro výuku dějepisu“ ve sborníku prací Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, řada společenských věd,
- **David Svoboda**
 - text: „Válka partyzánů: sovětské partyzánské hnutí, UPA a Armia Krajowa v roce 1943“ ve sborníku: „Válečný rok 1943 v okupované Evropě a v Protektorátu Čechy a Morava“, ÚSTR,
- **Pavel Zeman**
 - text: „Evropa v roce 1943 a německá okupační a genocidní politika“ ve sborníku: „Válečný rok 1943 v okupované Evropě a v Protektorátu Čechy a Morava“, ÚSTR,
 - editace sborníku: „Válečný rok 1943 v okupované Evropě a v Protektorátu Čechy a Morava“, ÚSTR,

▪ **Jan Dvořák**

- publikace: „Smerš. Rok v táboře nepřítele“, ÚSTR 2015,

Aktualizace internetové stránky ÚSTR <http://www.ustrcr.cz/> (17.12.2014 – 20.1.2015)

- Rada Ústavu (<http://www.ustrcr.cz/cs/rada-ustavu>)
 - [Zápis z 15. jednání Rady ÚSTR](#)
 - [Zvukový záznam 1. jednání Rady](#)
- Publikace (<http://www.ustrcr.cz/cs/publikace>)
 - [Nikolaj Siněvirkij: Smerš – rok v táboře nepřítele](#)
 - [Thomas Saintourens: Maestro](#)
 - [Válečný rok 1943 v okupované Evropě a v Protektorátu Čechy a Morava](#)
- Zprávy ze zahraničních služebních cest (<http://www.ustrcr.cz/cs/zpravy-ze-zahranicnich-sluzebnich-cest>)
 - [Rakousko, 29. ledna 2015; Deinstalace výstavy Králové Šumavy.](#)
- Konference (<http://www.ustrcr.cz/cs/konference>)
 - [Československo v letech 1963–1967](#) (České Budějovice, 20.–21. května 2015)
 - [Velehrad Vás volá! Vliv Helsinské deklarace na rozvoj aktivit církví ve středoevropském prostoru](#) (Komplex poutního místa Velehrad, Zlínský kraj, Jižní Morava, ČR, 10.–12. června 2015)
- Přednášky a semináře (<http://www.ustrcr.cz/cs/prednasky-ustr>)
 - 24.02.2015 od 17.30: [Dějiny v zrcadle jazyka. Jazykové korpusy – výzkumný nástroj nejen pro jazykovědce](#)
 - 24.02.2015 od 19.00: [Pochodeň č. 2. Vzpomínkový večer na Jana Zajíce](#)
- Aktualně (<http://www.ustrcr.cz/cs/aktualne>)
 - [Zahájení výstavy „Hlasy svobody – Rádio Svobodná Evropa v období studené války“ ve Vilniusu](#)
 - [Vyšla kniha Smerš – rok v táboře nepřítele](#)
 - [Vyšla kniha Thomase Saintourense Maestro](#)
 - [Vyšel sborník Válečný rok 1943 v okupované Evropě a v Protektorátu Čechy a Morava](#)
 - [Seminář Dějiny v zrcadle jazyka](#)
 - [Vzpomínkový večer na Jana Zajíce v Knihovně Václava Havla](#)
 - [Velehrad Vás volá! Vliv Helsinské konference na rozvoj aktivit církví ve středoevropském prostoru](#)
 - [Konference Československo v letech 1963–1967](#)
- Výstavy
 - [Hlasy svobody – Rádio Svobodná Evropa v období studené války](#) (Vilnius, 22.01.2014)

Ostatní

- V souvislosti se 70. výročím osvobození koncentračního tábora Osvětim (Den památky obětí holocaustu) proběhla ve spolupráci s Českým rozhlasem a Post Bellum o.p.s. informační kampaň, která měla za cíl připomenout veřejnosti, že mezi námi stále žijí pamětníci Holocaustu (na portálu Paměť národa najdeme přes 200 pamětníků – přeživších Holocaustu)

<https://www.youtube.com/watch?v=Ob1eDnd3skM&feature=youtu.be>

Mediální ohlas kampaně:

- Deníky (72 článků) speciální příloha obsahující příběh F. Kolmera a A. Lederera
 - <http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=2203863F-5221-4A02-99A3-1B6ECF3DFEF3&q=&qt=&qsmpl=pam%EC%9D+n%E1roda&qsr=&qsc=&qa=>
 - <http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=B12D38B3-5A0A-493B-8801-316E6ECDA1A4&q=&qt=&qsmpl=pam%EC%9D+n%E1roda&qsr=&qsc=&qa=>
 - Aktualně.cz - speciální infografická příloha
 - <http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/grafika-prezili-deportaci-do-osvetimi-vypovedi-pametniku/r~f824be4a981a11e4b6d20025900fea04/>
 - Česká televize
 - Události - Valerie Slezáková
<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/299702-v-osvetimi-musela-objednavat-cyklon-b-vzpomina/>
 - Události, komentáře - Evelína Mérová
 - Interview 24 - Felix Kolmer
<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/215411058040126/video/>
 - Brněnský deník (a další „jihomoravské“ Deníky)
 - článek o Jiřím Diamantovi
<http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=8DE235DF-9628-456F-994A-8279ED2BF703&q=&qt=&qsmpl=pam%EC%9D+n%E1roda&qsr=&qsc=&qa=>
- Proběhlo jednání s vedením Asociace soukromých zemědělců ČR, kteří by rádi spolupracovali na dokumentaci pamětníků kolektivizace českého venkova, návrh projektu bude připraven během února 2015.
 - Proběhlo jednání s Jiřím Padevětem (nakladatelství Academia), jehož výsledkem byla domluva o rozšíření aplikace www.mistapametinaroda.cz o místa a příběhy zpracované autorem v publikacích autora *Průvodce protektorátní Prahou* a připravovaném titulu *Krvavé finále – Jaro 1945 v českých zemích*.
 - **Petr Blažek**, účast v poradní komisi ministra kultury pro vytvoření památníku Jana Palacha ve Všetatech, blíže <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-dedictvi/muzea-galerie-a>

ochrana-moviteho-kulturniho-dedictvi/odbor-ochrany/odborne-poradni-organy--komise-odboru-201184/

- **20. – 21. 1.2015, Jaroslav Najbert, Čeněk Pýcha, Vojtěch Ripka**, účast na setkání s pracovníky Správy národního parku Podyjí a dalšími regionálními partnery, cílem setkání bylo zahájení společného komunitního vzdělávacího projektu: „Železná opona Podyjí“, Havraníky, Podmolí, Znojmo,
- **22. 1. 2015, Kamil Činátl, Vojtěch Ripka**, účast na konzultaci o spolupráci s Historickým ústavem FF Masarykovy Univerzity, cílem konzultace byla příprava učitelů dějepisu, Brno,
- **23. 1. - 13. 2. 2015, Petr Blažek**, vedení facebookové stránky časopisu Paměť a dějiny, 900 fanoušků, 3 příspěvky ve sledovaném období, viz <https://www.facebook.com/pametadejiny>
- **27. 1. 2015, Jaroslav Pinkas**, účast na poradě pracovní skupiny vědomostní soutěže: „Lidice v 21. století“, kterou pořádá Památník Lidice, cílem porady bylo vypracování nového konceptu soutěže, následná spolupráce ÚSTR a Památníku Lidice bude ošetřena dohodou, Lidice,

Orální historie:

- **28. 1. 2015, Jan Dvořák, Jan Horník**, natočen rozhovor s pamětnicí (Marie Zimmerl, roč. 1924) pomocnicí agenta-chodce Karla Grubera, Halámky,
- **28. 1. 2015, Přemysl Fialka, David Svoboda**, natočen rozhovor s pamětníkem (Ludvík Horyl, roč. 1925) účastníkem bojů s banderovci
- **29. 1. 2015, Jan Dvořák, František Stárek**, natočen rozhovor s pamětníky (Ivan Hartl, roč. 1942, Otakar Michl, roč. 1949) členy čs. undergroundu, rozhovor vedl František Stárek, ÚSTR,
- **4. 2. 2015, Jan Dvořák, Jan Horník**, natočen rozhovor s pamětníkem (Hubert Procházka, roč. 1932) politickým vězněm 50. Let, Kobylnice u Brna,

Prezentace zaměstnanců ÚSTR v médiích

- **Milan Bárta**
 - **5. 2. 2015**, vystoupení na téma nástup Dubčeka, ČT 24
- **Petr Blažek**
 - **24. 1. 2015**, rozhovor: „Zemřela Ludmila Brožová-Polednová, prokurátorka z procesu s Horákovou“, Radiožurnál, blíže <http://m.rozhlas.cz/zpravy/politika/zprava/zemrela-ludmila-brozovapolednova-prokuratorka-z-procesu-s-horakovou--1447542>

- **24. 1. 2015**, rozhovor o připravovaném památníku Jana Palacha: “Ve Všetatech vznikne památník Jana Palacha, jeho přesná podoba ale zatím není jasná”, ČRo Radio Praha, blíže <http://www.radio.cz/cz/rubrika/panorama/ve-vsetatech-vznikne-pamatnik-jana-palacha-jeho-presna-podoba-ale-zatim-neni-jasna>
- **28. 1. 2015**, rozhovor na téma 65 let od zatčení faráře Josefa Toufara, Studio ČT 24, ČT 24, blíže <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10101491767-studio-ct24/215411058290128>
- **28. 1. 2015**, rozhovor: “Zapomeňte na minulost. Nebyla” pro článek o chybějícím památníku a muzeu o období totalitních režimů, zpráva ČTK, viz Prague Daily Monitor, MF DNES, <http://praguemonitor.com/2015/01/29/mfd-czechs-have-no-good-museum-communism>
- **Jan Machala**
 - **26. 1. 2015**, vystoupení v pořadu: „70 let od osvobození Osvětimi“, Česká televize, ČT 24,
- **Pavel Zeman**
 - **27. 1. 2015**, vystoupení v pořadu: „70 let od osvobození Osvětimi“, Česká televize, ČT 24,
 - **28. 1. 2015**, vystoupení v pořadu: „70 let od osvobození Osvětimi: Na genocidě se podíleli i čeští Němci“, Rádio ZET,

AVIZO

- **24. 2. 2015, Petr Blažek**, seminář o činu Jana Zajíce, ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla, blíže <http://www.ustrcr.cz/cs/pochoden-c2> a <http://www.vaclavhavel-library.org/cs/index/kalendar/749/pochoden-c-2>.